

Achter de schermen van de groei

In de tabellen 1 en 2 staat een zevental gegevens over de economische ontwikkeling van Nederland in de laatste drie decennia van de vorige eeuw.

tabel 1

		1971	1980	1981	1990	1991	2000
1	beroepsbevolking ($\times 1.000$ personen)	5.139	5.437	5.481	6.013	6.096	7.495
2	werkgelegenheid ($\times 1.000$ personen)	5.072	5.243	5.174	5.594	5.696	7.240
3	werkgelegenheid ($\times 1.000$ arbeidsjaren)	4.831	4.916	4.850	5.203	5.273	6.512
4	werkloze beroepsbevolking (%)	...	3,6	5,6	7,0	6,6	3,4
5	reële arbeidsproductiviteit per arbeidsjaar (1970=100)	103,5	135,4	137,8	170,0	171,3	197,0

tabel 2

	<i>gemiddelde % verandering per jaar</i>	1971 – 1980	1981 – 1990	1991 – 2000
6	reëel nationaal product	2,9	2,2	2,7
7	reële loonkosten per arbeidsjaar	3,1	-0,1	0,8

- 2p **1** Bereken het percentage voor de werkloze beroepsbevolking in 1971.
- 2p **2** Laat zien, met een vergelijking van de gegevens in de regels 2 en 3, welke ontwikkeling de stijging van de werkloze beroepsbevolking in de periode 1981-1990 heeft afgeremd.

Terugkijkend op de laatste drie decennia van de vorige eeuw trekt een econoom in 2001 een aantal conclusies. Daarbij betreft hij ook de loonmatiging die hij omschrijft als de situatie waarbij een beperkte loonstijging leidt tot een daling van de reële loonkosten per eenheid product.

conclusie 1

In de periode 1971-1980 werd de economische groei vooral veroorzaakt door een groei van de arbeidsproductiviteit en nauwelijks door een groei van het arbeidsvolume.

conclusie 2

In de periode 1981-1990 was er sprake van loonmatiging.

conclusie 3

In het laatste decennium van de vorige eeuw was de forse banengroei de motor achter de economische groei.

- 2p **3** Is conclusie 1 juist? Verklaar het antwoord met een berekening op basis van tabel 1.
- 2p **4** Geef de onderbouwing voor conclusie 2, door gegevens uit tabel 1 en tabel 2 te combineren.
- 2p **5** Leg uit op welke manier een forse banengroei zowel oorzaak als gevolg kan zijn van economische groei.

